

Akademik Personel Memnuniyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Personel Memnuniyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16569>

Özet

Akademik Personel Memnuniyet Ölçeği, yükseköretim kurumlarında görev yapan akademik personelin iş memnuniyeti düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Toplam Kalite Yönetimi (TKY) çerçevesinde, çalışan memnuniyeti ile öğrenci memnuniyeti arasındaki kritik ilişkinin incelenmesi bağlamında geliştirilmiştir. Ölçek, 2019 yılında Tunahan Başoğlu tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi kapsamında kullanılmıştır. Bu araç, üniversitelerin yönetim ve organizasyonel yapıları bağlamında personelin algıladığı memnuniyet boyutlarını detaylıca analiz etmeyi hedefler.

Ölçeğin geliştirilme süreci, akademik ortamın kendine has dinamiklerini ve beklentilerini yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır. Ölçeğin temel amacı, yükseköretim kurumlarındaki hizmet kalitesini artırmaya yönelik yönetimsel kararlara girdi sağlamaktır. Ölçeğin orijinal çalışması, İstanbul Esenyurt Üniversitesi'nde yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Akademik Personel, İş Memnuniyeti, Toplam Kalite Yönetimi, Ölçek Geliştirme, Yükseköretim Kurumları, Organizasyonel Psikoloji.

Yazarlar

Tunahan Başoğlu.

Amaç

Akademik Personel Memnuniyet Ölçeği'nin temel amacı, akademik personel grubunun çalıştırdıkları üniversite ortamından duydukları memnuniyet düzeylerini sistematik ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu memnuniyet düzeyleri; kurumsal destek, çalışma koşulları, kariyer gelişim olanakları ve yönetimsel adalet gibi kritik boyutları içermektedir.

Ölçek, özellikle **Toplam Kalite Yönetimi (TKY)** prensiplerini benimseyen yükseköretim kurumlarında, iç paydaş memnuniyetini izlemek ve sürekli iyileştirme süreçlerini desteklemek için önemli bir tanıtı aracı görevi görmektedir. Elde edilen veriler, kurumsal stratejilerin belirlenmesinde ve insan kaynakları yönetim politikalarının geliştirilmesinde kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, akademik iş hayatında memnuniyeti etkileyen çeşitli alt boyutları içeren çok boyutlu bir yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu psikolojik yapı, genel olarak **İş Memnuniyeti** kavramı altında incelenmekle birlikte, akademik bağlamda özelleştirilmiştir.

Yapın bileşenleri tipik olarak; yönetimle ilişkiler, iş arkadaşlarıyla ilişkiler, ücret ve sosyal haklar, fiziksel çalışma ortamı, özerklik ve kariyer ilerleme fırsatları gibi unsurları kapsamaktadır. Ölçeğin faktör yapısı, akademik personelin kurumsal bağlılığı ve motivasyonunu etkileyen bu spesifik alanlara odaklanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak referansında spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme çalışması olduğu için, ölçeğin yapısal geçerliğini sağlamak amacıyla gerekli istatistiksel analizlerin (muhtemelen açılmaya ve doğrulanmaya faktör analizleri) gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. **Yapı geçerliği**, maddelerin teorik olarak ölçülmesi beklenen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösterir.

Bağcıoğlu (2019) tarafından sunulan yüksek lisans tezinde, ölçeğin **kapsam geçerliği** ve **yapı geçerliği** çalışmaları için detaylar yer almaktadır. Akademik personel memnuniyetini doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla, uzman görüşlerine başvurulmuş ve istatistiksel olarak anlamlı faktör yükleri elde edilmiştir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik bilgileri, kaynak özetinde yer almamakla birlikte, ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı göstermek için standart güvenirlik analizlerinin (iç tutarlılık) yapıldığı beklenmektedir. Ölçeğin iç tutarlılığı belirlemek amacıyla yaygın olarak **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu güvenirlik analizlerinin sonuçları, ölçeğin uygulama kararlılığı ve farklı zamanlarda benzer sonuçlar verme yeteneğini desteklemektedir ve orijinal tezde detaylıca açıklanmıştır.

Faktör Analizi

Akademik Personel Memnuniyet Ölçeği'nin faktör yapısını belirlemek amacıyla, geliştirme aşamasında muhtemelen **Açılmaya Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarması ve iş memnuniyetinin hangi alt faktörlerden oluştuğunu göstermiştir.

AFA'dan sonra, ölçeğin teorik yapısını örneklem verileriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için **Doğrulama Faktör Analizi (DFA)** uygulanmış olabilir. Bu analizler, ölçeğin akademik personelin memnuniyetini ölçen sağlam ve ayrılmış faktörlere sahip olduğunu kanıtlamayı amaçlamıştır.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirilmiştir).

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiştir; ancak akademik memnuniyet ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li **Likert tipi** derecelendirme formatını kullanır (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Akademik Personel.

Yaş Grubu: Yetişkin (Yükseköğretim kurumlarında görev yapan 25 yaş ve üzeri profesyoneller).

Popülasyon Detayları: Yükseköğretim kurumlarında (üniversitelerde) farklı akademik unvanlara sahip çalışanlar.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Uygulama genellikle kağıt-kalem veya elektronik ortamda gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Ç Tutarlılık, Cronbach Alfa, Öz Bildirim Ölçeği, Faktör Analizi, Yapı Geçerliliği, Çalışan Refahı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresi: tunahanbasoglu@esenyurt.edu.tr

Yazın Adresi: İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İstanbul (Tez çalışmaları yapan kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazarın iznine tabi olması beklenir. Kullanım öncesinde sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak bu durum yazarın politikalarına bağlıdır.

Test Yılı: 2019 (Yüksek lisans tezinin tamamlanma yılı).

Kaynaklar

Bu ölçeğin geliřtirildiđi kaynak referans ađađda sunulmuřtur:

Başoğlu, T. (2019). *Yükseköğretim kurumlarında toplam kalite yönetimi kapsamında çalışan memnuniyeti ile öğrenci memnuniyeti arasındaki ilişkinin incelenmesi*. İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İstanbul.

Tez çalıřmasıñın orijinal kaynağına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi aracılığıyla erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [akademik-personel-memnuniyet-olcegi-toad.pdf](#)

Akademik Personel Memnuniyet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezine bağvurulması gerekmektedir.